

19 липня, 2019

Одеса

Звіт за результатами спостереження за перебігом виборчого процесу на позачергових виборах до Верховної Ради на Одещині протягом липня

Резюме

- В липні політичні партії та кандидати розгорнули максимально масштабні агітаційні кампанії, проте не всі політичні партії проявляли однакову активність в різних одномандатних округах області. **Серед політичних партій найбільшу активність проявляли партії Опозиційна платформа «За життя», а також Слуга народу. Високу активність в межах всієї області проявляли Європейська солідарність, ВО Батьківщина, Українська стратегія Гройсмана. Радикальна партія О. Ляшка активна переважно в центральних та північних районах області, Опозиційний блок та Голос – в обласному центрі.**
- Для партій найбільш характерною формою роботи з виборцями є розміщення зовнішньої реклами, сумісне зі своїми кандидатами в одномандатних округах поширення друкованої агітаційної продукції через мережі вуличних агітаційних наметів. Зустрічі з виборцями кандидатів в багатомандатних виборчих округах для ознайомлення з програмою влаштовували партії Голос, Опозиційна платформа «За життя», Європейська солідарність, Слуга народу, ВО Батьківщина, Об'єднання Самопоміч, Сила і честь, Голос, а також Рух нових сил.
- В усіх одномандатних виборчих округах Одеської області високу активність проявляє принаймні два кандидати в народні депутати. Найбільшу активність в усіх виборчих округах проявляють кандидати самовисуванці, які були обрані в цих же одномандатних виборчих округах під час позачергових виборів до Верховної Ради в 2014 р. Виключення склали **133 та 143 виборчі округи**, де свої кандидатури народні депутати VIII скликання не висунули, а також **137 виборчий округ**, де найбільш активну агітаційну кампанію розгорнув самовисуванець Олексій Гончаренко, народний депутат Верховної Ради поточного скликання, обраний за списком БПП «Солідарність». В 133 окрузі максимальну активність проявляє Дмитро Танцюра (самовисуванець, депутат Одеської міської ради), в 143 – Анатолій Урбанський (брат Олександра Урбанського, народного депутата поточного скликання, обраного в цьому ж окрузі).

Окрім самовисуванців в усіх виборчих округах проявляють високу активність кандидати від партії Слуга народу, в ОВО 133, 138 та 139 максимально високу активність проявляють кандидати від партії Опозиційна платформа «За життя».

- Найбільш активні кандидати-мажоритарники використовують всі можливі форми передвиборчої агітації, окрім медійної. Для найбільш активних мажоритарників трендом стало і влаштування виступів естрадних зірок в своїх одномандатних виборчих округах.
- Найбільша кількість порушень в Одеській області пов'язана з агітаційними активностями кандидатів в одномандатних округах. Основні конкуренти за найбільшу кількість голосів виборців в одномандатних виборчих округах під час другого

*Довідково: Спостереження ОПОРИ спрямоване на незаангажовану оцінку процесу підготовки та проведення виборів, сприяння чесним та вільним виборам, попередження порушень. Громадянська мережа ОПОРА проводить масштабну кампанію спостереження за позачерговими виборами до Верховної Ради. З моменту офіційного старту виборчої кампанії до спостереження залучено **253 спостерігачі** по всій країні. А в день голосування 21 липня 2019 року до них долучаться ще **понад 1 500 спостерігачів**. Вони також здійснюватимуть **паралельний підрахунок голосів (PVT – parallel vote tabulation)** з метою отримання результатів виборів, що будуть набагато швидші за офіційні та точніші за екзит-поли. Крім того, ми моніторимо використання бюджетних ресурсів у цілях непрямой агітації, навчаємо правоохоронні органи щодо особливостей виборчого процесу, запустили мережу громадських омбудсменів із захисту виборчих прав громадян, оцінили виконання Україною рекомендацій міжнародних місій щодо виборчої реформи та займаємося просвітою виборців.*

місяця кампанії позачергових виборів демонстрували широкий спектр як прямих порушень закону, так і порушень стандартів проведення вільних виборів, а також забезпечення рівності для всіх учасників виборчого процесу.

Традиційно для агітаційних кампаній в одномандатних округах кандидати були схильні здійснювати агітаційні заходи, які супроводжувались наданням громадянам товарів або послуг на безоплатній основі. В такій діяльності спостерігачі ОПОРИ зафіксували активність кандидатів-мажоритарників Дмитра Танцюри (самовисування, ОВО 133), Віктора Баранського (Опозиційна платформа «За життя», ОВО 133), Дмитра Голубова (самовисування, ОВО 136), Олексія Гончаренка (самовисування, ОВО 137), Василь Гуляєв (ОВО 140, самовисування).

Показовим є те, що в переважній більшості зафіксованих спостерігачами випадків, прямими отримувачами надаваних кандидатами на безоплатній основі товарів або послуг є дитяча аудиторія.

- **Нерідко агітаційна активність кандидатів супроводжується і наданням товарів або послуг громадянам через благодійні фонди та організації, які активно використовуються в виборчих цілях.**

Такі організації діють на користь Віктора Баранського (ОВО 133, Опозиційна платформа «За життя»), Віктора Іванкевича (ОВО 134, самовисування), Сергія Ківалова (ОВО 135, самовисування), Дмитра Голубова (ОВО 136, самовисування), Володимира Осіпова (ОВО 137, Опозиційна платформа «За життя»), Олександра Пресмана (ОВО 139, самовисування), Алли Гінак (ОВО 141, самовисування), Віталія Барвіненка (ОВО 141, самовисування), Анатолія Урбанського (ОВО 143, самовисування).

- **Показовими в низькому рівні поваги до законів та відданості ідеям вільних та чесних виборів є і організація грошового підкупу громадян.** В липні спостерігачам ОПОРИ стало відомо про організацію схеми зі скупівлі голосів одним з кандидатів в одномандатному окрузі в місті Одеса. В цей же період національна поліція заявила про розкриття схеми зі скупівлі голосів в ОВО 141, імовірно, на користь Віталія Барвіненка.
- **Зловживання адміністративними ресурсами в інтересах кандидатів також було поширеним явищем, проте не носило централізованого характеру.** Найбільш поширеним стало використання кандидатами фінансових ресурсів держави задля отримання переваги над своїми конкурентами.

Порушуючи можливості для рівної конкуренції з іншими кандидатами в своїх виборчих округах, кандидати, які є народними депутатами Верховної Ради чинного скликання, або ж кандидати-депутати місцевих рад **активно використовували в рекламних цілях заходи та проекти, які фінансуються з державного або місцевих бюджетів.** Такі прояви зловживання фінансовими ресурсами держави стали характерними для агітаційних кампаній самовисуванців Дмитра Танцюри, Геннадія Чекіти, Сергія Ківалова, Олексія Гончаренка, Олександра Пресмана, Василя Гуляєва, Трифона Антова, Віталія Барвіненка, Анатолія Урбанського, а також висунутого партією Опозиційна платформа «За життя» Князя Хачатряна.

- **В обласному центрі звертають на себе увагу і прояви публічних появ Одеського міського голови на заходах, принаймні частина з яких не є властивою для функцій голови місцевої ради, разом з кандидатами.**

Одеський міський голова Геннадій Труханов декілька разів разом з кандидатом-самовисуванцем в ОВО 135 Сергієм Ківаловим відвідував урочисті заходи в НУ Одеська юридична академія. Декілька разів Одеського міського голову під час виїзних заходів супроводжував кандидат-самовисуванець в ОВО 133 Дмитро Танцюра. Показовим в таких випадках є відсутність аналогічних активностей з боку Геннадія Труханова в довиборчий період, що може свідчити про імовірні спроби використання свого публічного статусу в цілях просування згаданих кандидатів.

- Занепокоєння викликають і **опосередковані свідчення про імовірне не завжди добровільне залучення студентів НУ «Одеська юридична академія» до участі в виборчій кампанії кандидата-самовисуванця Сергія Ківалова**. Переніс сесії в університеті з традиційного червня на липень, заява студентки про включення до виборчої комісії без її відома з відмовою від своїх слів протягом доби, зустрічі зі студентами в університеті, зміст яких не має стосунку до організації або змісту навчального процесу, натомість популяризує розвиток інфраструктури університету. **Зазначені факти при їх сукупній оцінці можуть свідчити про можливе зловживання адміністративними ресурсами**, що доступні кандидату завдяки прямому зв'язку з вищим навчальним закладом.
- В Одеській області в останній місяць кампанії масовим стало і поширення агітаційної продукції найбільш активними кандидатами в одномандатних виборчих округах, що не містили вихідних даних, або ж з неповними відомостями. Такі випадки також можуть межувати з імовірними порушеннями вимог щодо фінансування виборчої кампанії з виборчих фондів кандидатів. Достатньо поширеними були і випадки розміщення кандидатами-мажоритарниками агітації в заборонених місцях. В двох виборчих округах спостерігачі ОПОРИ також зафіксували випадки ведення недоброчесних інформаційних кампаній проти кандидатів.
- **З початку виборчої кампанії, станом на 16 липня спостерігачі ОПОРИ в Одеській області подали до національної поліції 60 заяв щодо порушень виборчого законодавства**: 11-ть заяв щодо порушень з ознаками прямого і непрямого підкупу виборців, 39 – щодо неналежних або відсутніх вихідних даних на друкованій продукції та імовірних порушень правил фінансування передвиборчої агітації, 10 – щодо інших порушень правил здійснення агітації та інших порушень.

Передвиборча кампанія в Одеській області

Найбільш масштабну активність в Одеській області розгорнули політичні партії Опозиційний блок, Опозиційна платформа «За життя», а також «Слуга народу». Значну активність в масштабах всієї області проявляють партії Європейська солідарність, ВО Батьківщина та Українська стратегія Гройсмана. Радикальна партія Ляшка проявляє значну активність, проте обмежену територіально центральними та північними районами Одеської області. Значну активність в обласному центрі проявляє Опозиційний блок. Партія Голос проявляє помітну активність в обласному центрі.

Перелічені партії змагаються за голоси виборців, переважно, звертаючись через розміщення зовнішньої реклами, проте в липні всі зазначені політичні партії, окрім партії Голос, також активізувались в поширенні друкованої продукції через мережі вуличних агітаторів та агітаційних наметів. Така агітація, як правило, здійснюється сумісно з кандидатами в одномандатних округах, висунутих політичними партіями. Зустрічі з громадянами кандидатів в багатомандатному виборчому окрузі, під час яких презентувались програми політичних партій, влаштовували Голос, Опозиційна платформа «За життя», Європейська солідарність, Слуга народу, ВО Батьківщина, Об'єднання Самопоміч, Сила і честь, Голос, а також Рух нових сил.

Партія Опозиційний блок в липні організувала масштабне турне по Одеській області білоруського гурту «Пісняри». Партія Голос також влаштовувала візит лідера партії в регіон, під час якого було суміщено презентацію програму партії, а також концерт.

Найбільш активні кампанії в виборчих округах розгорнули кандидати самовисуванці, переважна більшість з яких є народними депутатами Верховної Ради VIII скликання. Значну активність в усіх виборчих округах також проявляють кандидати політичної партії «Слуга народу». Кандидати Опозиційної платформи «За життя» проявляють значну активність в обмеженій кількості одномандатних виборчих округів: 133, 138 та 139. Кандидати ВО Батьківщина, в порівнянні з іншими кандидатами проявляють помітну активність в окрузі 137. Середнього рівня активність, проявляють кандидати від Європейської солідарності. В ОВО 141 одразу два кандидати-самовисуванці використовують в агітаційній продукції символіку, кольори та слогани максимально близькі до таких, що використовує партія Слуга народу.

- **В ОВО 133** основна боротьба точиться між двома конкурентами, що розгорнули найбільш масштабними кампаніями: самовисуванцем Дмитром Танцюрою, депутатом Одеської міської ради, а також кандидатом від Опозиційної платформи «За життя» Віктором Баранським, який є депутатом Одеської обласної ради. Останній проявляв помітну активність в межах округу щонайменше останні півтора роки на відміну від Дмитра Танцюри, який активізувався лише наприкінці весни 2019 р. Високу активність в окрузі проявляє також кандидат від партії Слуга народу.
- **В ОВО 134** масштабну кампанію розгорнув кандидат-самовисуванець Геннадій Чекіта, який був обраний народним депутатом ВР VIII скликання в зазначеному окрузі. Набагато меншу активність в окрузі проявляє кандидат від партії Слуга Народу. Помітну активність проявляє й кандидат-самовисуванець Євген Червоненко. Кандидати найбільш активні в прямій роботі з виборцями, в поширенні друкованої продукції, а також зовнішньої реклами.
- **В ОВО 135** найбільш активні агітаційні кампанії здійснюють самовисуванець Сергій Ківалов, обраний народним депутатом в ВР VIII скликання в цьому ж окрузі, а також кандидат від партії Слуга народу. Сергій Ківалов в липні максимально активізувався в проведенні зустрічей з громадянами, проявляючи високу активність і в усіх інших формах здійснення передвиборчої агітації. Кандидат від партії Слуга народу максимально помітний в розміщенні зовнішньої реклами, а також в організації роботи мережі вуличних агітаційних наметів, через які поширюється друкована продукція як кандидата, так і партії.

- **В ОВО 136** єдиним кандидатом, який проявляє значну активність, є обраний в зазначеному окрузі народним депутатом VIII скликання самовисуванець Дмитро-Голубов. Кандидат здебільшого здійснює агітацію через зовнішню рекламу, а також проведення святкових та дитячих заходів. Менш помітну активність проявляє кандидат від партії Слуга народу, який змагається за голоси громадян переважно в вуличній агітації.
- **В ОВО 137** найбільш масштабну кампанію розгорнув самовисуванець Олексій Гончаренко, народний депутат ВР VIII скликання, обраний в загальнодержавному окрузі від БПП Солідарність. Кандидат максимально активний в здійсненні зустрічей з громадянами в населених пунктах округу, поширює друковану агітаційну продукцію, влаштовує масові заходи та розміщує зовнішню рекламу. Значно меншу активність проявляють кандидат від партії Слуга народу, переважно в розміщенні зовнішньої реклами та поширенні друкованої агітаційної продукції. Зустрічі з виборцями проводить кандидат від ВО Батьківщина та кандидат від Опозиційної платформи «За життя». В липні, на відміну від червня, не проявляв активність кандидат-самовисуванець, народний депутат ВР VIII скликання, обраний в цьому ж окрузі, Леонід Клімов.
- **В ОВО 138** найбільш масштабні кампанії розгорнули самовисуванець, народний депутат ВР VIII скликання, обраний в цьому ж окрузі, Іван Фурсін, а також кандидат від партії Опозиційна платформа «За життя» Князь Хачатрян, депутат Одеської обласної ради. Кандидати найбільш активно проводять зустрічі з виборцями в населених пунктах виборчого округу. Активність також проявляє кандидатка від ВО Батьківщина, переважно, в розміщенні зовнішньої реклами, а також поширенні друкованої агітаційної продукції.
- **В ОВО 139** основна боротьба розгорнулась між кандидатами самовисуванцем, народним депутатом ВР VIII скликання, обраним в цьому ж окрузі, Олександром Пресманом, а також між кандидатом від Опозиційної платформи «За життя» та Віталієм Саутьонковим. Основною формою активності Олександра Пресмана є проведення масових заходів та зустрічей з виборцями, які часто супроводжуються наданням послуг або ж товарів його іменного благодійного фонду. Віталій Саутьонков активно проводить зустрічі з виборцями. Обидва кандидати також активні в розміщенні зовнішньої реклами, а також поширенні друкованої агітаційної продукції.
- **В ОВО 140** найбільш масштабну кампанію веде кандидат-самовисуванець, народний депутат ВР VIII скликання, обраний в цьому ж окрузі, Василь Гуляев, який максимально активний в проведенні зустрічей з громадянами. Меншу активність проявляє кандидат від партії Слуга народу, який також активно проводить зустрічі з виборцями, а також проявляє значну активність в розміщенні зовнішньої реклами та поширенні друкованої агітаційної продукції.
- **В ОВО 141** найбільша кількість кандидатів, в порівнянні з іншими округами області, розгорнула масштабні агітаційні кампанії. Кандидат-самовисуванець, обраний народним депутатом ВР VIII скликання в цьому ж окрузі, Віталій Барвіненко, самовисуванці Алла Гінак, міський голова м. Білгород-Дністровський, Трифон Антоф, депутат Одеської обласної ради, Василь Резніченко, голова Лиманської ОТГ Татарбунарського р-ну, а також кандидат від партії Слуга народу. Всі кандидати найбільше уваги приділяють проведенню зустрічей з виборцями, розміщенню зовнішньої реклами. Активні кандидати і в поширенні друкованої агітаційної продукції. Віталій Барвіненко також активно влаштовує святкові та масові заходи, які часто організовані іменним благодійним фондом кандидата. Кандидати Віталій Барвіненко та Трифон Антоф в зовнішній ідентифікації використовують символіку, максимально наближену до символіки партії Слуга народу.
- **В ОВО 142** найбільш активну кампанію розгорнув кандидат-самовисуванець, народний депутат, обраний в зазначеному окрузі в ВР VIII скликання, Антон Кіссе, який найбільшу увагу приділяє здійсненню зустрічей з виборцями. Активні в окрузі також кандидати від

партії Слуга народу, ВО Батьківщина та Опозиційна платформа «За життя». Згадані кандидати також розміщують зовнішню рекламу, кандидати від ВО Батьківщина та Слуга народу поширюють друковану агітацію серед громадян округу.

- **ОВО 143** масштабні агітаційні кампанії розгорнули кандидат-самовисуванець Анатолій Урбанський, брат обраного в зазначеному окрузі народним депутатом ВР VIII скликання Олександра Урбанського, а також кандидат від партії Слуга народу. Обидва кандидати активно проводять зустрічі з громадянами, поширюють друковану продукцію та розміщують зовнішню рекламу.

Для політичних партій найбільш характерними формами здійснення передвиборчої агітації є розміщення зовнішньої реклами, а також поширення друкованої агітаційної продукції через мережі вуличних агітаційних наметів сумісно з кандидатами в одномандатних округах, які були висунені політичними партіями. Серед партій, які найбільш активні в таких сегментах реклами – Слуга народу, Опозиційний блок, Опозиційна платформа «За життя», Європейська Солідарність, ВО Батьківщина та Українська стратегія Гройсмана. Партія Опозиційний блок проявила високу активність в організації концертів. Зовнішню агітацію, а також масові заходи використовує в своїй агітаційній кампанії і партія «Голос». Партії Опозиційна платформа «За життя», а також Слуга народу активно проводили пряму роботу з виборцями.

На відміну від політичних партій, кандидати в одномандатних округах проявляють максимальну активність в прямій роботі з виборцями. В усіх виборчих округах максимальну активність в такій формі агітації проявляють кандидати-самовисуванці, більшість з яких є чинними народними депутатами ВР VIII скликання. Такі самовисуванці також максимально активні в розміщенні зовнішньої реклами та вуличній агітації. Високу активність в прямій роботі з виборцями також проявляють кандидати від партії Слуга народу, Опозиційна платформа За життя, а також ВО Батьківщина. Для кандидатів в одномандатних виборчих округах від перерахованих політичних партій, а також для кандидатів від партії Європейська солідарність характерною є вулична агітація (мережі агітаційних наметів), через які поширюється агітаційна продукція як кандидатів в одномандатних округах, так і партій, що їх висунули. Найбільш активні кандидати-самовисуванці в одномандатних округах Одеської області також активно влаштовували масові заходи (спортивні змагання, концерти естрадних зірок, тощо). Медійна агітація не є характерною формою здійснення агітації для виборчого округу.

Візити лідерів партій в регіон влаштовували Опозиційна платформа «За життя» (3), Слуга народу (2), Об'єднання Самопоміч, Сила і честь, а також Рух нових сил.

Приїзди національних естрадних артистів організовували кандидати-самовисуванці в одномандатних округах: Петро Чорний на підтримку Геннадія Чекіти (ОВО 134), Ірина Білик на підтримку Олександра Пресмана (ОВО 139), Тіна Кароль на підтримку Олексія Гончаренко (ОВО 137), Наталя Могилевська на підтримку Віталія Саутенкова (139, Опозиційна платформа «За життя»). Опозиційний блок організував турне білоруського гурту «Пісняри», цей же гурт виступав в підтримку самовисуванців Дмитра Танюри (133), Геннадія Чекіти (134), Сергія Ківалова (135) та Василя Гуляєва (140).

Приїзди лідерів партій і національних політиків

Опозиційна платформа «За життя»

1. 27 червня Юрій Бойко (лідер партії Опозиційна платформа - За Життя) взяв участь у зустрічі із виборцями кандидата в народні депутати Віктора Баранського (в Одесі) та кандидата в народні депутати Віталія Саутенкова (в селі Великопільське Великомихайлівського району). Організатор - Опозиційна платформа - За Життя

2. 8 липні в м. Подільськ для зустрічі з виборцями та представлення кандидата від партії в окрузі приїхав депутат 8 скликання від політичної партії "Опозиційна платформа - за життя" Скорик Микола Леонідович.

3. 11 липня Юрій Бойко (лідер партії Опозиційна платформа - За Життя) взяв участь у зустрічі із виборцями кандидата в народні депутати Сергія Димитрієва (в Болграді), а також провів зустріч із жителями Ізмаїлу. Організатор - Опозиційна платформа - За Життя

Слуга народу

1. 1 липня на базі санаторію "Аркадія", Французький бульвар, 40, в рамках "Клубу молодих бізнесменів України" пройшла зустріч із кандидатами у народні депутати по партійному списку "Слуги народу": Ірина Венедиктова (3-ій номер), Сергій Бабак (11), Дмитро Наталуха (14), Михайло Радцький (18), Данило Гетманець (20), Єгор Чернів (26-ий номер), Галина Третякова (54). Організатор - партія Слуга народу

2. 6 липня голова політичної партії "Слуга народу" Дмитро Разумков відвідав Одесу та провів агітаційну зустріч у приміщенні Одеської кіностудії з мешканцями, партійним активом та кандидатами-мажоритарниками. Організатор - партія Слуга народу

Об'єднання Самопоміч

1. 7 липня у Міському саду Одеси пройшла зустріч із виборцями Оксани Сироїд (5-го номеру у списку "Самопоміч") та Ольги Квасницької (2-й номер у списку "Самопоміч") у форматі "запитання-відповідь".

Сила і Честь

8 липня у клубі "Одеська політична платформа" за адресою вул. Базарна, 25, виступила Олена Сотник (2-й номер списку партії "Сила і Честь").

Рух нових сил

12 липня в "Одеській політичній платформі" виступив Олесь Доній (3-й номер списку Руху Нових Сил Саакашвілі).

Концерти

1. 3 26 червня по 11 липня відбулося 16 концертів Петра Чорного, організованих кандидатом в народні депутати Геннадієм Чекітою.

2. 30 червня у місті Татарбунари відбувся концерт Світлани Тарабарової. Він був організований за сприяння народного депутата України Віталія Барвіненка та Благодійного фонду Барвіненко.

3. 2 липня у Білгород-Дністровському відбулися концерти білоруського гурту "Піснярі", організований партією Опозиційний блок.

4. 2, 7-8 липня відбулися концерти білоруського гурту "Піснярі" в Чорноморську, Великому Дальнику та етно-парку "Нью Васюки", організовані Опозиційним блоком та Василем Гуляєвим відповідно.

5. 5 липня кандидат Дмитро Танцюра організував для мешканців округу безкоштовний концерт білоруської групи "Піснярі". За словами самого кандидата, виступ групи обійшовся йому в 50 тис.гривень, а організацію концерту він фінансував із власного виборчого фонду.

6. 5 і 10 липня відбулися два концерти білоруського гурту "Піснярі", які організував кандидат в народні депутати Геннадій Чекіта.

7. 10 липня відбувся концерт білоруського гурту "Піснярі", організований Сергієм Ківаловим.

8. 10-11 липня відбулися концерти Ірини Білик в Великій Михайлівці та селі Дачне Біляївського району, організований Олександром Пресманом або Благодійним фондом Олександра Пресмана "Творю добро"

9. 11 липня о 19:00 біля City Center був проведений концерт білоруського гурту "Піснярі" від ПП "Опозиційний блок".

10. 13 липня концерт Тіни Кароль в Подільську, організований Олексієм Гончаренком.

11. 13 липня в селі Фонтанка Лиманського району відбувся концерт Наталії Могилевської, організований Благодійним фондом Віталія Сауцьонкова.

Порушення законодавства та стандартів проведення виборів

Зловживання адміністративними ресурсами

- В області не зафіксовано здійснення прямої передвиборчої агітації з боку посадових осіб на підтримку кандидатів, що здійснювалась посадовими особами протягом робочого часу. В той самий час, зафіксовано **5-ть випадків присутності під час публічних заходів за участі Одеського міського голови Геннадія Труханова, які висвітлювались на офіційному сайті Одеської міської ради в розділі «Новини міського голови» і відбувались в робочі дні, двох кандидатів в народні депутати (Дмитра Танцюри та Сергія Ківалова), що балотуються в одномандатних виборчих округах 133 та 135 в місті Одеса, відповідно.** Зі змісту 3-х з 4-х новим, розміщених на офіційному сайті Одеської міської ради також складно визначити зв'язок між участю Одеського міського голови в таких заходах та реалізацією повноважень міського голови.
 - 16 липня Одеський міський голова разом з кандидатом-самовисуванцем в одномандатному виборчому окрузі 133 Дмитром Танцюрою інспектував будівництво Будинку дитячої та юнацької творчості (територія ЗОШ №33 в м. Одеса);
 - 2 липня Одеський міський голова разом з кандидатом-самовисуванцем в одномандатному виборчому окрузі 133 Дмитром Танцюрою брав участь в відкритті нової виробничої лінії по виготовленню залізобетонних плит Куліндорівського індустріального концерту в м. Одеса;
 - 1 липня Одеський міський голова разом з кандидатом-самовисуванцем в одномандатному виборчому окрузі 133 Дмитром Танцюрою провів робочу нараду та проінспектував хід робіт по капітальному ремонту стадіону на території НВК «Гармонія» (гімназія №6) в м. Одеса;
 - 16 липня Одеський міський голова разом з кандидатом-самовисуванцем в ОВО 135 Сергієм Ківаловим брав участь в відкритті спортивного комплексу НУ Одеська юридична академія районі 8-ї станції великого фонтану;
 - 2 липня Одеський міський голова разом з кандидатом-самовисуванцем в ОВО 135 Сергієм Ківаловим брав участь в публічному заході, організованому з нагоди встановлення джерел альтернативної енергії в одному з гуртожитків НУ Одеська юридична академія.

Згідно з відповіддю Одеської міської ради щодо переліку офіційних робочих виїздів, зустрічей, заходів, які відвідував Одеський міський голова з 8 червня 2019 по 8 липня 2019 р, усі згадані вище зустрічі 1 та 2 липня відносились до тих, які Одеський міський голова відвідував з офіційно.

Оцінка публічних появ Одеського міського голови разом з кандидатами в народні депутати ускладнюється і тим, що Одеський міський голова також є кандидатом в народні депутати в загальнодержавному виборчому окрузі за виборчим списком партії Опозиційний блок. Наявність статусу кандидата в народні депутати не поширює на Одеського міського голову обмеження п.3 ч. 1 ст. 47 закону щодо заборони участі в передвиборчій агітації в робочій час посадових осіб органів місцевого самоврядування.

В той самий час, в оцінці зазначених фактів важливо звернути увагу, що в довиборчий період Геннадій Труханов не брав участь в публічних заходах, організованих Сергієм Ківаловим з нагоди подій, пов'язаних з благоустроєм НУ «Одеська юридична академія». Депутат Одеської міської ради Дмитро Танцюра не супроводжував Одеського міського голову Геннадія Труханова під час його виїзних нарад на об'єктах розвитку міської інфраструктури. Під час виборчого процесу також не зафіксовано публічної появи Одеського міського голови на публічних заходах разом з іншими кандидатами в одномандатних виборчих округах міста Одеси. Заходи з публічного вибіркового супроводу Одеським міським головою кандидатів в народні депутати під час виборчого процесу можуть свідчити про нерівне ставлення Одеського міського голови до

кандидатів, а також вибіркоче використання свого публічного статусу для надання підтримки кандидатам, що порушує засадничі вимоги ч. 3 статті 3 закону Про вибори народних депутатів щодо рівного та неупередженого ставлення органів державної влади та місцевого самоврядування, а також їх посадових осіб до кандидатів у депутати.

- Про можливі випадки не завжди добровільного залучення до виборчого процесу може свідчити низька фактів та подій, які мали місце з початку виборчого процесу, відносно участі в виборчому процесі студентів НУ «Одеська юридична академія», а також Міжнародного гуманітарного університету.
 - 9 липня в ЗМІ регіону було поширено відео-запис зі сторінки кандидата в народні депутати за ОВО 135 Анатолія Мазура (Демократична сокира), в якому студентка вищого навчального закладу Міжнародний гуманітарний університет повідомила про включення без її відома та згоди до складу дільничної виборчої комісії ОВО 135. Президентом зазначеного університету в одномандатному виборчому окрузі є кандидат у народні депутати Сергій Ківалов. Наступного ранку на місцевому телеканалі Репортер вийшов телесюжет, в якому студентка заявила, що попереднє відео-звернення було записано під тиском, а претензій до кандидата чи до навчального закладу вона не має.
 - В розпорядженні спостерігачів ОПОРИ також опинився відео-запис зустрічі Сергія Ківалова зі студентами НУ «Одеська юридична академія». Зі змісту зустрічі вбачається, що вона не була пов'язана зі здійсненням навчального процесу. Не лунали під час зустрічі і прямі заклики до голосування за конкретних кандидатів. Більша частина зустрічі була присвячена інформуванню студентів щодо розвитку інфраструктури університету.

При оцінці зазначених фактів важливо врахувати, що сесія студентів НУ «Одеська юридична академія» була перенесена на липень, 2019 р., що не є поширеною практикою для ВНЗ України. Показовим є той факт, що наприкінці червня громадською омбудсменкою з захисту виборчих прав Громадянської мережі ОПОРА в Одеській області до НУ Одеська юридична академія було направлено запит з проханням надати інформацію щодо підстав для переносу сесії в зазначеному вищому навчальному закладі на липень. Станом на 16 липня омбудсменка не отримала відповідь на зазначений запит. Підставою для звернення омбудсменки виступило занепокоєння щодо можливого недобровільного залучення студентів до участі у виборчому процесі.

Набір подій, що відбуваються безпосередньо в ході виборчого процесу навколо вищого навчального закладу, Президент та Голова вченої ради якого балотується в народні депутати, викликає занепокоєння щодо забезпечення можливості для студентів вільно брати участь в виборах, що гарантована ст. 6 Закону Про вибори народних депутатів, оскільки обмеження можливості вільного формування волі не обов'язково має відбуватись на основі прямих погроз чи фізичного примушування.

- **Поширеним явищем в Одеській області стало використання кандидатами в своїх агітаційних кампаніях проектів та заходів, фінансування яких здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів, або ж за рахунок коштів державної субвенції на соціально-економічний розвиток територій. Кандидати в ході агітаційних зустрічей з виборцями, в своїх повідомленнях в соціальних мережах та повідомленнях в ЗМІ активно повідомляють про свою причетність до фінансування інфраструктурних об'єктів. Серед таких кандидатів, як і чинні народні депутати, так і депутати місцевих рад.**

Спостерігачі ОПОРИ зафіксували 26 випадків використання в рекламних цілях кандидатами проектів та робіт, що виконуються за рахунок коштів державних або місцевих бюджетів, з них 16-ть – щодо проектів, які виконуються за фінансування з місцевих бюджетів. Серед кандидатів, за якими зафіксована така активність:

- Дмитро Танцюра, самовисування ОВО 133 (1 випадок);
- Геннадій Чекіта, самовисування ОВО 134 (1 випадок);
- Сергій Ківалов, самовисування ОВО 135 (2 випадки);

- Олексій Гончаренко, самовисування ОВО 137 (5 випадків);
- Олександр Фурсін, самовисування ОВО 138 (2 випадки);
- Князь Хачатрян, Опозиційна платформа «За життя» ОВО 138 (1 випадок);
- Олександр Пресман, самовисування ОВО 139 (3 випадки);
- Василь Гуляєв, самовисування ОВО 140 (1 випадок);
- Тріфон Анто, самовисування ОВО 141 (4 випадки);
- Віталій Барвіненко, самовисування ОВО 141 (1 випадок);
- Анатолій Убранський, самовисування ОВО 143 (5 випадків).

Приклади зловживань задля отримання переваги в виборчих перегонах над конкурентами з боку кандидатів своїм статусом народного депутата, або депутата місцевої ради, який дозволяє приймати участь в розподілі бюджетних коштів наступні випадки:

ОВО 133

- 2 липня 2019 року на сторінці місцевого телеканалу "Град" в соціальній мережі Youtube був оприлюднений ролик про те, що Одеський міський голова Геннадій Труханов та кандидат в депутати в 133 ТВО Дмитро Танцюра проінспектували хід робіт з будівництва спорткомплексу в гімназії №6. В сюжеті зазначено, що ініціатором будівництва виступив Дмитро Танцюра. Як зазначено на офіційному веб-сайті Одеської міської ради, замовником будівництва спорткомплексу є управління капітального будівництва Одеської міської ради.

ОВР 134

- 1 липня 2019 року на сторінці телеканалу УТВ в соціальній мережі Youtube був оприлюднений відеосюжет про кандидата в народні депутати в 134 ТВО Геннадія Чекіту - його біографія та діяльність. В сюжеті Геннадій Чекіта зазначає, що в рамках програми "Теплий дім" було замінено вікна в 323 будинках. Згідно субвенцій на соціально-економічний розвиток з державного бюджету у 2017-2019 роках були передбачені кошти на заміну вікон в Малиновському районі.

ОВО 135

- 5 липня кандидат у народні депутати Сергій Ківалов у 135 ТВО повідомив на своїй сторінці у соціальній мережі Facebook, що мешканцям будинків за адресами вул. Посмітного 25/1, 25/2, 25/3, 25/4 замінили у всіх парадних вікна на енергозберігаючі.

Натомість, заміна віконних блоків у житлових будинках за адресами вказаними вище передбачена бюджетом розвитку Одеси (рішення ОМР від 12.12.2018 № 3991-VII «Про бюджет міста Одеси на 2019 рік»; додаток 6 "Розподіл коштів бюджету розвитку за об'єктами у 2019 році"). На роботи виділено 670 тис. гривень, розпорядником коштів виступає Департамент міського господарства."

- 11 липня кандидат повідомив на своїй сторінці у соціальній мережі Facebook про відкриття 15 липня бювету за адресою вул. Академічна, 30. Майбутнє відкриття подається як "народна програма у дії". Водночас, згідно з даними майданчику "Прозоро" замовником робіт з оснащення та благоустрою бювету за адресою вул. Академічна, 30 є державний навчальний заклад Національний університет "Одеська юридична академія" на суму 1 302 800 грн.

ОВО 137

- 14 липня на сторінці кандидата в депутати в 137 ТВО Олексія Гончаренка в соціальній мережі Facebook була оприлюднена публікація про урочисті заходи з нагоди відкриття

дитячого та спортивного майданчиків в селі Концеба Савранського району Одеської області. Окрім цього, у відео-сюжеті Концебівський сільський голова заявив, що Олексій Гончаренко допоміг в отриманні коштів на освітлення вулиць.

Згідно Рішення Про внесення змін до рішення Одеської обласної ради від 21 грудня 2018 року № 913-VII «Про обласний бюджет Одеської області на 2019 рік» на капітальний ремонт багатофункціонального спортивного

майданчика с.Концеба, Савранського району Одеської області передбачені кошти 2,43 млн грн. Окрім цього, згідно даних ""Прозорро"" Концебівська сільська рада виступила замовником капітального ремонту та облаштування дитячого майданчика на суму 149 985 грн, капітального ремонту багатофункціонального спортивного майданчика за адресою: с. Концеба, Савранського району Одеської області на суму 2 175 987 грн, три оголошення щодо капітального ремонту електромережі вуличного освітлення на суму 899 135.7 грн."

- 14 липня на сторінці кандидата в народні депутати в 137 ТВО Олексія Гончаренка в соціальній мережі Facebook був оприлюднений відеосюжет ТРК "Балінформкомпанія", в якому Олексій Гончаренко повідомив, що на останньому засіданні уряду було прийняте рішення про виділення більш, ніж 60 млн грн на розвиток Балтської громади, зокрема: більше 30 млн грн на відбудову школи №3, а також на завершення будівництва спортивного комплексу та інші об'єкти. Олексій Гончаренко заявив, що він також приймав участь в тому, щоб кошти були виділені з державного бюджету.
- 14 липня на сторінці кандидата в народні депутати в 137 ТВО Олексія Гончаренка в соціальній мережі Facebook був оприлюднений відеосюжет ТРК ""Балінформкомпанія"", в якому Олексій Гончаренко повідомив, що найближчим часом буде відкрита амбулаторія в селі Піщана Балтської ОТГ Одеської області.

Згідно рішення Одеської обласної ради Про внесення змін до рішення обласної ради від 21 грудня 2018 року № 913-VII «Про обласний бюджет Одеської області на 2019 рік» на капітальний ремонт нежитлової будівлі в селі Піщана передбачена сума 1,491 млн грн."

- 5 липня на сторінці кандидата в народні депутати в 137 ТВО Олексія Гончаренка в соціальній мережі Facebook була оприлюднена публікація про його зустріч із виборцями в селі Гонората Подільського району. В публікації зазначено, що в рамках програми Олексія Гончаренка розвитку півночі Одеської області в селі Гонората було відремонтовано школу, дитячий садок та частково дорогу.

Згідно даних субвенцій на соціально-економічний розвиток з державного бюджету на 2017 рік на село Гонората передбачені кошти на ремонт дорожнього покриття вулиць Травнева і Центральна були передбачені кошти в розмірі 650 249 грн, згідно рішення Одеської обласної ради Про звіт обласної державної адміністрації про виконання обласного бюджету Одеської області за 2018 рік були виділені кошти на капітальний ремонт Гоноратського дитячого садка «Капітошка» в розмірі 1 463,4 тис. грн і на капітальний ремонт в Гоноратській ЗОШ I-III ступенів в розмірі 1 119,4 тис. грн."

- 5 липня на сторінці кандидата в народні депутати в 137 ТВО Олексія Гончаренка в соціальній мережі Facebook була оприлюднена публікація про його зустріч із виборцями в селі Затишшя. В публікації зазначено, що в рамках програми Олексія Гончаренка розвитку півночі Одеської області в селі Затишшя провели водогін.

Згідно рішення Одеської обласної ради Про звіт обласної державної адміністрації про виконання обласного бюджету Одеської області за 2018 рік на капітальний ремонт водогону в селі Затишшя були виділені кошти в розмірі 890,5 тис. грн та на капітальний ремонт свердловини №4815 в селі Затишшя - 599,7 тис. грн."

ОВО 138

- 15 липня на сторінці кандидата в народні депутати в 138 ТВО Івана Фурсіна в соціальній мережі Facebook була оприлюднена публікація про його зустріч з жителями села

Новоселівка Любашівського району. В публікації зазначено, що Іванові Фурсіну вдалося залучити кошти із бюджету на ремонт місцевої школи.

Згідно субвенцій на соціально-економічний розвиток з державного бюджету на 2018 рік було передбачено кошти на капітальний ремонт Новоселівського НВК ""ЗОШ I - II ступенів - ДНЗ"" Любашівського району Одеської області в розмірі 400 тис. грн."

- 4 липня 2019 року на сторінці кандидата в народні депутати в 138 ТВО в соціальній мережі Facebook був оприлюднений перепост публікації Благодійного фонду "Фонд Фурсіна" від 16 серпня 2016 року з підписом "Було зроблено за депутатську каденцію". В публікації Благодійного фонду "Фонд Фурсіна" зазначено, що завдяки Іванові Фурсіну з державного бюджету були виділені кошти в розмірі 800 тис. грн на заміну вікон в Любашівській школі-ліцеї.
- 11 липня на сторінці в соціальній мережі ""Петровка Наш Дом"" була оприлюднена інформація про зустріч із жителями села Петрівка (Великобуялицька ОТГ) Іванівського району в школі №2. В публікації зазначено, що завдяки кандидатові в народні депутати у 138 ТВО Князеві Хачатряню були з обласного бюджету виділені кошти на нову свердловину в лікарні селища Петрівка в розмірі 300 тис. грн, а також на ремонт будинку культури з державного бюджету в розмірі 700 тис. грн.

Згідно субвенцій на соціально-економічний розвиток із державного бюджету на 2018 рік були передбачені кошти в розмірі 900 тис. грн на заміну вікон та дверей будинку культури с. Великий Буялик."

ОВО 139

- 15 липня на офіційному веб-сайті кандидата в народні депутати в 139 ТВО Олександра Пресмана була оприлюднена публікація про урочисте відкриття спортивного комплексу в смт Затишшя Захарівського району. Як зазначено в публікації, фінансування робіт здійснювалося за кошти державного бюджету (2,2 млн грн) і бюджету Затишанської ОТГ (2,6 млн грн). В публікації також зазначено наступне: "Спортивний об'єкт побудований за сприяння народного депутата України Олександра Семеновича Пресмана".
- 13 липня на офіційному веб-сайті кандидата в народні депутати в 139 ТВО Олександра Пресмана була оприлюднена публікація про урочисте відкриття міні-стадіону в смт Велика Михайлівка. Олександр Пресман взяв участь в урочистому перерізанні стрічки, а у своєму виступі заявив, що відкриття міні-стадіону є спільною перемогою.

Згідно субвенцій на соціально-економічний розвиток з державного бюджету на 2018 рік були передбачені кошти на капітальний ремонт спортивного майданчику зі штучним покриттям для міні-футболу Великомихайлівської опорної загальноосвітньої школи I - III ст. на суму в 1,406 млн грн."

- 15 липня на сторінці в соціальній мережі Facebook ""Наш депутат - Александр Пресман"" оприлюднений перепост публікації помічника народного депутата Олександра Пресмана (є кандидатом в народні депутати в 139 ТВО) з наступним текстом: ""... ми відкриваємо третій футбольний міні-майданчик за п'ять днів в с. Кошари Роздільнянського району.

Згідно субвенцій на соціально-економічний розвиток з державного бюджету на 2018 рік були передбачені кошти на капітальний ремонт спортивного майданчику зі штучним покриттям для міні-футболу Кошарської загальноосвітньої школи I - III ст. на суму в 1,406 млн грн.

ОВО 140

- 12 липня на сторінці кандидата в народні депутати Василя Гуляєву у соціальній мережі Facebook була оприлюднена публікація про те, що Василь Гуляєв проінспектував хід ремонтних робіт дороги по вулиці Центральній в с/госп об'єднання ""Волна"" Овідіопольського району. Як зазначено в публікації, кошти на ремонт дороги були виділені з державного бюджету.

Згідно субвенцій на соціально-економічний розвиток з державного бюджету на 2018 рік були передбачені кошти на капітальний ремонт дорожнього покриття від лін.14 до лін. 23 Садівничого об'єднання громадян ""Волна"" у селі Молодіжне Овідіопольського району Одеської області на суму в 500 тис. грн., від лінії 22 до лінії 26 (2018 рік) - 500 тис. грн., від лінії 25 до а/д Одеса-Білгород-Дністровський - 500 тис. грн.

ОВО 141

- 15 липня на сторінці в соціальній мережі Facebook кандидата в народні депутати в 141 ТВО Трифона Антова була оприлюднена публікація, що він з 2016 року взяв безпосередню участь у виділенні коштів на капітальний ремонт дах Татарбунарської районної лікарні, заміну котлів та вікон у пологовому будинку, капітальний ремонт амбулаторій в села Білолісся, Дмитрівка, Дивізія, Струмок, Глибоке, Спаське, Трапівка (Татарбунарський район), початку будівництва амбулаторії в селі Вишневе (Татарбунарського району, закупівлі машини швидкої допомоги для Татарбунарської районної лікарні.
- "14 липня на сторінці в соціальній мережі Facebook Слуга народу - Трифон Антова була оприлюднена публікація, в якій зазначено, що колектив Струмківської амбулаторії (Татарбунарський район) дякує кандидатові в народні депутати в 141 ТВО Трифону Антову за допомогу у відновленні приміщення і проведенні ремонту.

Згідно рішення Одеської обласної ради Про звіт обласної державної адміністрації про виконання обласного бюджету Одеської області за 2018 рік на капітальний ремонт Струмківської сільської лікарської амбулаторії ЗПСМ Татарбунарського району по вул.Перемоги 92а були виділені кошти в розмірі 319,6 тис. грн."

- 5 липня на сторінці в соціальній мережі Facebook кандидата в народні депутати Трифона Антова була оприлюднена публікація, в якій працівники Дмитрівської сільської амбулаторії дякують йому за проведений ремонт в амбулаторії.

Згідно рішення Одеської обласної ради Про звіт обласної державної адміністрації про виконання обласного бюджету Одеської області за 2018 рік на капітальний ремонт Дмитрівської сільської амбулаторії загальної практики сімейної медицини Татарбунарського району були виділені кошти в розмірі 308,2 тис. грн."

- 4 липня на сторінці в соціальній мережі Facebook кандидата в народні депутати Трифона Антова була оприлюднена публікація, в якій uhjvflf ctkf Дельжилер дякує йому за проведений ремонт в Будинку культури.

Згідно рішення Одеської обласної ради Про звіт обласної державної адміністрації про виконання обласного бюджету Одеської області за 2018 рік на капітальний ремонт будинку культури в с. Дмитрівка, Татарбунарського району були виділені кошти в розмірі 1 004,4 тис. грн.

ОВО 143

- 4 липня на сторінці в соціальній мережі Facebook кандидата в народні депутати у 143 ТВО Анатолія Урбанського була оприлюднена публікація про те, що він разом з Ізмаїльським міським головою Андрієм Абрамченком відвідали Ізмаїльську міську лікарню, де відбувається капітальний ремонт дитячого відділення. Андрій Абрамченко у відеосюжеті в цій публікації заявив, що роботи здійснюються коштами міського бюджету. Перед цим Анатолій Урбанський заявив наступне: "У нас багато таких амбіційних проектів... Я впевнений в тому, що завдяки нашій згуртованій командній роботі у всіх гілках влади ми і цей проект ми доведемо до логічного завершення і зробимо медицину в нашому місті такою, яку заслуговують жителі Ізмаїлу".
- 3 липня на сторінці в соціальній мережі Facebook кандидата в народні депутати у 143 ТВО Анатолія Урбанського була оприлюднена публікація про те, що він разом з Ізмаїльським міським головою Андрієм Абрамченком перевірили хід робіт щодо будівництва нових дитячого та баскетбольного майданчику по вул. Миру, 14 в м. Ізмаїл.

Згідно додатку 5 Розподіл коштів бюджету розвитку за об'єктами у 2019 році рішення Ізмаїльської міської ради від 21.12.2018 № 4648-VII на 2019 рік передбачено 1,49 млн грн на утримання та фінансову підтримку спортивних споруд.

- 3 липня на сторінці в соціальній мережі Facebook кандидата в народні депутати у 143 ТВО Анатолія Урбанського була оприлюднена публікація про те, що він відвідав село Броска Ізмаїльського району. У відеосюжеті Анатолій Урбанський заявив, що завдяки роботі всієї їхньої команди, сільського голови вдалося здійснити вуличне освітлення, заміну вікон в школі, ремонт будинку культури.

Згідно розподілу субвенцій із державного бюджету на соціально-економічний розвиток на 2018 рік були передбачені кошти на капітальний ремонт (заміна вікон) Бросківської загальноосвітньої школи I - III ступенів Ізмаїльської районної ради Одеської області по вул. Болградська, 90 у с. Броска Ізмаїльського району Одеської області в розмірі 542 тис. грн.

Згідно розподілу субвенцій із державного бюджету на соціально-економічний розвиток на 2018 рік були передбачені кошти на капітальний ремонт фойє та другого поверху Будинку культури по вул. Болградська 94а у с. Броска Ізмаїльського району Одеської області в розмірі 271 тис. грн, а на 2019 рік на 1,029 млн грн.

Згідно рішення Одеської обласної ради Про внесення змін до рішення обласної ради від 21 грудня 2018 року № 913-VII «Про обласний бюджет Одеської області на 2019 рік» передбачені кошти на капітальний ремонт мереж зовнішнього освітлення вул. Болградська в с. Броска Ізмаїльського району Одеської області в розмірі 600 тис. грн.

- 2 липня на сторінці в соціальній мережі Facebook кандидата в народні депутати у 143 ТВО Анатолія Урбанського була оприлюднена публікація про те, що він разом з Ізмаїльським міським головою Андрієм Абрамченком проінспектували будівництво соціального житла для дітей-сиріт.

Згідно рішення Одеської обласної ради Про звіт обласної державної адміністрації про виконання обласного бюджету Одеської області за 2018 рік на реконструкцію нежитлової будівлі по вул. Покровській (Комсомольській), 34 під соціальне житло були виділені кошти в розмірі 6 333,4 тис. грн.

- 1 липня на сторінці в соціальній мережі Facebook кандидата в народні депутати у 143 ТВО Анатолія Урбанського була оприлюднена публікація про те, що він разом з Ізмаїльським міським головою Андрієм Абрамченком проінспектували хід ремонтних робіт в ізмаїльському аеропорту. Як заявив Андрій Абрамченко, роботи виконуються за кошти обласного бюджету.

Згідно рішення Одеської обласної ради Про внесення змін до рішення обласної ради від 21 грудня 2018 року № 913-VII «Про обласний бюджет Одеської області на 2019 рік» передбачені кошти на розробку проектної документації «Капітальний ремонт будівлі аеровокзалу Комунального підприємства «Аеропорт Ізмаїл» за адресою: Одеська область, м.Ізмаїл, Аеродромне шосе, 17 в розмірі 70 тис. грн, на капітальний ремонт будівлі аеровокзалу Комунального підприємства «Аеропорт Ізмаїл» за адресою: Одеська область, м.Ізмаїл, Аеродромне шосе, 17 в розмірі 1 489 854 грн, на передпроектні роботи по обстеженню льотного поля і рекомендації по відновленню сертифікаційної придатності аеропорту Ізмаїл. Оцінка можливості подовження ШЗПС в розмірі 400 тис. грн.

Підкуп виборців

- **В липні спостерігачі ОПОРИ зафіксували 4 випадки здійснення агітаційної активності, яке супроводжувалось наданням товарів безпосередньо за участю кандидатів або від їх імені в одномандатних виборчих Одеської області. Показовим є те, що активності з матеріального заохочення виборців спрямовуються на дітей.**

Надання товарів громадянам під час проведення заходів з ознаками агітації зафіксовано за участю/ від імені кандидатів в одномандатних округах Дмитра Танцюри (самовисування, ОВО 133), Віктора Баранського (Опозиційна платформа «За життя», ОВО 133), Дмитра Голубова (самовисування, ОВО 136), Олексія Гончаренка (самовисування, ОВО 137)

З повідомлень національної поліції також відомо про розслідування двох випадків з надання виборцям товарів на безоплатній основі від імені кандидатів. При цьому щодо одного з таких випадків місцеві ЗМІ повідомляли, що розслідування відбувається щодо діяльності з надання виборцям товарів від імені кандидата від політичної партії Опозиційна платформа За життя Віктора Баранського.

Серед зафіксованих випадків надання виборцям товарів під час заходів з ознаками агітації наступні:

- 02 липня кандидат-самовисуванець Дмитро Танцюра брав участь у відкритті дитячого майданчику за адресою: вул. Варненська, 19/4 в м Одеса. Захід відбувався на фоні брендovаних у політичні кольори великих літер "Довіряй ділам". Така ж символіка використовується кандидатом в його агітаційній кампанії.
 - 03 липня кандидат від партії Опозиційна платформа «За життя» Віктор Баранський у соціальній брав участь у відкритті дитячого майданчику за адресою: вул. Ак.Корольова, 29А в м Одеса. Захід відбувався на фоні встановлених брендovаних наметів із ім'ям кандидата Віктора Баранського та розповсюдженням повітряних кульок із такими ж написами. Така ж символіка використовується кандидатом в його агітаційній кампанії.
 - 14 липня спостерігач ОПОРИ був присутній під час дитячого заходу, організованого на дитячому майданчику між будинками по вул. Жуліо Кюрі, 34 та 36 в Одесі від імені кандидата в народні депутати в ОВО 136 Дмитра Голубова (самовисування). Ведучі заходу проінформували присутніх про те, що аніматорів для дітей запросив Дмитро Голубов. На майданчику, на якому відбувався захід, було розташовано агітаційний банер кандидата. По завершенню заходу учасники отримали на безоплатній основі набір настільної гри «Монополія». Близько 50-ти дітей під час заходу отримали такий подарунок.
 - 1 липня в с. Піщана Балтського району кандидат-самовисуванець Олексій Гончаренко був присутній під час відкриття спортивного майданчика. Під час заходу серед присутніх дітей поширювались на безоплатній основі настільні ігри. Вартість однієї складає близько 200 грн. Під час заходу було поширено щонайменше 40 настільних ігор.
- **Як у випадку здійснення агітаційних заходів з наданням товарів, під час активностей кандидатів з ознаками передвиборчої агітації, які супроводжуються наданням громадянам послуг, в якості прямих отримувачів таких послуг діти. В звітний період спостерігачі ОПОРИ зафіксували 8 випадків такої активності, яка здійснюється від імені/за участю кандидатів Дмитра Танцюри (ОВО 133, самовисування), Віктора Баранського (ОВО 133, Опозиційна платформа «За життя»), Дмитро Голубов (ОВО 136, самовисування), Олексій Гончаренко (ОВО 137, самовисування), Василь Гуляєв (ОВО 140, самовисування). Найбільш поширеною формою надання громадянам послуг з боку кандидатів виступає влаштування дитячих розважальних заходів, під час яких громадян, щонайменше розважають аніматори, а також влаштовуються змагання.**

Зафіксовані спостерігачами випадки охоплюють наступні події:

- 02 липня спостерігачем ОПОРИ виявлено на офіційній сторінці Дмитра Танцюри у соціальній мережі Фейсбук допис про участь кандидата у відкритті дитячого майданчику за адресою: вул. Варненська, 19/4 в Одесі, за присутності дітей шкільного та дошкільного віку, їх батьків. Присутнім надавалися послуги акторів-аніматорів, сам захід відбувався на фоні брендovаних у політичні кольори великих літер "Довіряй ділам".
 - 03 липня спостерігачем ОПОРИ виявлено на офіційній сторінці Віктора Баранського у соціальній мережі Фейсбук допис про участь кандидата у відкритті дитячого майданчику за адресою: вул. Ак. Корольова, 29А в Одесі, за присутності дітей шкільного та дошкільного віку, їх батьків. Присутнім надавалися послуги залучених аніматорів, які проводили дитячі конкурси тощо. Захід відбувався на фоні встановлених брендovаних наметів із ім'ям кандидата Віктора Баранського та розповсюдженням повітряних кульок із такими же написами.
 - 14 липня спостерігач ОПОРИ був присутній під час дитячого заходу, що було організовано на дитячому майданчику між будинками по вул. Жулію Кюрі в Одесі, 34 та 36 від імені кандидата в народні депутати в ОВО 136 Дмитра Голубова (самовисування). Ведучі заходу проінформували присутніх про те, що аніматорів для дітей запросив Дмитро Голубов. На майданчику, на якому відбувався захід, було розташовано агітаційний банер кандидата. Аналогічні заходи відбулись 11 липня по вул. Кримська, 72 та Висоцького, 9.
 - 1 липня кандидат у народні депутати по округу Олексій Гончаренко, самовисування опублікував на своїй сторінці у Facebook фотографії зі святкового заходу для дітей в селі Ставки Подільського району. На них видно, як кандидат 30 червня організував підвіз батьків з дітьми в маршрутному таксі, організував розміщення надувного батуту, найняв двох аніматорів та дарував дітям настільні ігри. Крім того, на заході роздавалися матеріали з політичною рекламою на користь Олексія Гончаренка: надувні кульки з написом «С праздником. Алексей Гончаренко», роздаткові матеріали з написами «Зроблю/Команда Гончаренка/Олексій Гончаренко».
 - 13 липня в Подільську було організовано Дитяче свято за підтримки кандидата-самовисування Олексія Гончаренка, під час якого для гостей заходу надавалися послуги аніматорів, були розміщені надувні батуту, а також надавалися послуги з нанесення аквагриму для дітей.
 - 29 червня кандидат-самовисуванець Василь Гуляев організував екскурсію до етнопарку "Нью-Васюки" для мешканців с. Градиниці, Таїровської та Яськівської ОТГ. Під час екскурсії адміністрація етнопарку робила фото, які в кінці екскурсії надала відвідувачам. На роздрукованих фото, окрім власне світлини, також були зображені тег #василийгуляевхорошиедела та галочка, біля якої було зазначено наступне: "Василий Гуляев народный депутат Украины". Така ж символіка використовується народним депутатом в іншій друкованій агітаційній продукції. За фактом порушення спостерігач звернувся до поліції із заявою щодо порушення ч.14 ст 74 Закону України про вибори народних депутатів України
- **Спостерігачі ОПОРИ зафіксували один випадок, що має ознаки організації грошового підкупу громадян** в 133 виборчому окрузі. Спостерігачу ОПОРИ зі спілкування з особами, що були присутні в закладі бар «Привал», що знаходиться місті Одеса за адресою вул. Ак. Вільямса, 57А, стало відомо, що невідомою особою 14 липня близько 19:20 у приміщенні зазначеного закладу присутнім мешканцям міста, за так званою буденною розмовою, пропонувались грошові кошти у розмірі 800-1000 гривень в обмін на обіцянку виборця проголосувати за кандидата-самовисування в одномандатному виборчому окрузі 133 (на території якого знаходиться згаданий заклад). На столі в барі у цієї особи також виявлено друковану агітаційну продукцію з зображеннями кандидата.

Про розкриття т.зв. «сітки» з організації грошового підкупу громадян в інтересах кандидата-самовисування в ОВО 141 Віталія Барвіненка прозвітувало Головне слідче управління Національної поліції. За повідомленням правоохоронців підкуп виборців здійснювався на

території міста Білгород-Дністровський, а також Білгород-Дністровського, Татарбунарського та частини Кілійського районів.

- В другий місяць виборчої кампанії кандидати продовжили залучати до своєї виборчої активності благодійні фонди та організації, які носять назви імен кандидатів, або ж мають самих кандидатів в керівниках чи засновниках таких організацій. В липні спостерігачі зафіксували діяльність фондів та організацій на користь 9-ти кандидатів: Віктора Баранського (ОВО 133, Опозиційна платформа «За життя»), Віктор Іванкевич (ОВО 134, самовисування), Сергій Ківалов (ОВО 135, самовисування), Дмитро Голубов (ОВО 136, самовисування), Володимир Осипов (ОВО 137, Опозиційна платформа «За життя»), Олександр Пресман (ОВО 139, самовисування), Алла Гінак (ОВО 141, самовисування), Віталій Барвіненко (ОВО 141, самовисування), Анатолій Урбанський (ОВО 143, самовисування). Виборча благодійність кандидатів переважно спрямована на проведення масових заходів, організацію дитячих заходів, або ж на наданням виборцям на безоплатній основі товарів та чи побутових послуг.
 - **Віктор Баранський, ОВО 133, Опозиційна платформа «За життя». ГО Центр громадських ініціатив «За Одесу!»**

Кандидат в зазначеній ГО виступає в якості керівника згідно з відомостями Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

В рамках діяльності благодійного фонду здійснюється діяльність з надання пенсіонерам подарунків, а також організації святкових заходів. Зокрема, показовим видом діяльності фонду є пропозиція взяти участь в розіграші призів за результатами розгадування сканворду, який розміщений на останній сторінці газети «Правда за Одесу», що поширюється через мережу агітаційних наметів кандидата від партії Опозиційна платформа «За Життя» Віктора Баранського. В якості винагороди для «перших 100 щасливчиків» надана обіцянка отримання цифрової ТБ-приставки.

06 липня зазначеною громадською організацією було організовано святковий концерт до Дня сім'ї на меморіалі 411 батареї за участі великої кількості виборців, їх дітей різного віку. Під час проведення заходу присутнім надавалися послуги залучених акторів-аніматорів і фотографа, які розважали присутніх конкурсами та надавали їм інші послуги (шоу мильних бульбашок, фотографування біля фото-зони та на фоні брендovanого банеру з ім'ям кандидата). На території проведення заходу був встановлений брендований банер із написом "Віктор Баранський. Наша правда – за Одесу!" та т.з. галочкою навпроти ім'я кандидата, брендovanі намети із написом "Благотворительный фонд Виктора Баранского За Одесу!", а також фотозони з ім'ям кандидата Віктора Баранського та написом "За Одесу!".

- **Анатолій Іванкевич, ОВО 134, самовисування, БФ «Богатир»**

В звітний період, тільки один кандидат Анатолій Іванкевич використовував Благодійний фонд «Богатир». Заходи направлені на дитячу аудиторію та їх батьків. В середньому один такий захід охоплює від 50 до 80 лдей. Проведено 10 дитячих заходів з залученням аніматорів та подарунками в вигляді солодкої вати у дворах Малиновського р-ну (27.06 – вул. Рекордна, 68/1, 29.06 – вул. Полтавська, 1, 2.07 – вул. Космонавтів, 38, 5.07 – вул. Паркова, 76, 8.07 – Олександрівський сквер, 10.07 – вул. Бреуса, 26/2, 11.07 – сквер Партизанської слави, 11.07 – Селекційний інституту, 12.07 – вул. Малиновського, 29а).

Згідно з відомостями державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Анатолій Іванкевич є засновником фонду.

- **Сергій Ківалов, ОВО 135, самовисування. Благодійна організація «Фонд Сергія Ківалова»**

Фонд Сергія Ківалова організовує безкоштовні курси для дітей з футболу та вільної боротьби, комп'ютерні курси для людей похилого віку та надає безкоштовну стоматологічну допомогу. Фонд діє на базі Юридичної клініки за адресою вул. Черняхівська, 2. Для отримання послуг з безкоштовного лікування зубів необхідно підійти до клініки, взяти зразок заяви, заповнити її (звернення до Ківалова з проханням допомогти), додати копію паспорту. Такий алгоритм дій

пояснила спостерігачу дівчина, яка представилася членом команди Сергія Ківалова. Згідно Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань благодійна організація "Фонд Сергія Ківалова" зареєстрована в Одесі за адресою вул. Фонтанська дорога, 33. За цією адресою знаходиться Міжнародний гуманітарний університет, президентом якого є Сергій Ківалов. Засновником організації є Микола Крикливий – проректор НУ Одеська юридична академія, депутат Одеської міської ради від партії, обраний від партії УМП Сергія Ківалова.

- **Дмитро Голубов, ОВО 136, самовисування. Благодійний фонд Дмитра Голубова «Манна Небесна».**

25-го червня пакети з логотипами благодійного фонду Дмитра Голубова, в яких містились продуктові набори, розповсюджувались серед учасників заходу для випускників комп'ютерних курсів для пенсіонерів. Комп'ютерні ж курси діють на базі приймальні народного депутата Дмитра Голубова.

27-го червня під час святкового заходу, присвяченого Дню сім'ї, який відбувався в Суворівській районній організації, учасникам заходу надавались пакунки з подарунками від Благодійного фонду Дмитра Голубова.

- **Володимир Осіпов, ОВО 137, Опозиційна платформа «За життя». БО «Благодійний фонд «Теплі серця».**

В окрузі діє благодійна організація «Благодійний фонд «Теплі серця», керівником якого є Володимир Осіпов. 6-7 липня в рамках програми організації «Здоров'я» була проведена діагностика зору з індивідуальним підбором окулярів в м. Балта (07.07) та м. Кодима (06.07). Для реалізації програми були задіяні 4 лікаря-офтальмологи та спеціальне обладнання.

- **Олександр Пресман, ОВО 139, самовисування. Благодійний фонд Олександра Пресмана «Творю добро»**

Згідно з відомостями Державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Олександр Пресман є засновником благодійного фонду. 15 липня в Затишанській ОТГ Захарівського району під час урочистого відкриття нового стадіону, на якому був присутній і сам кандидат, від благодійного фонду кандидата були вручені сертифікати установам і організаціям ОТГ на придбання меблів, техніки, спортивного обладнання, дитячого майданчика, засобів освітлення, а також виготовлення та встановлення вікон.

- **Віталій Барвіненко, ОВО 141, самовисування. БО «Фонд Барвіненко»**

Благодійна організація Фонд Барвіненка. 30 червня за спільної організації кандидата-самовисування Віталія Барвіненка, а також благодійної організації «Фонд Барвіненко» до дня Молоді в м. Татарбунари було організовано концерт естрадної співачки Світлани Тарабарової.

- **Алла Гінак, ОВО 141, самовисування. БО «Фонд Алли Гінак «Відродження».**

Благодійна організація «Фонд Алли Гінак «Відродження». Кандидатка є засновником організації. 5 липня для учнів школи-гімназії та 10 липня для учнів Білгород-Дністровської школи-ліцею Фонд Алли Гінак «Відродження» організував поїздку до кінного клубу «Марафон». А 30-го червня кандидатка оприлюднила на своїй сторінці в Facebook інформацію про те, що Фонд Алли Гінак «Відродження» буде фінансувати оновлення стадіону в м. Білгород-Дністровський (нове штучне футбольне поле, нові бігові доріжки та ремонт).

- **Анатолій Урбанський, самовисування, ОВО 143. Благодійний фонд "Фонд Урбанського "Придунав'є"**

Благодійний фонд "Фонд Урбанського "Придунав'є" використовується в виборчій кампанії кандидата Анатолія Урбанського. Переважно пов'язаний з наданням допомоги в організації публічних святкових заходів в окрузі. Зокрема, 7 липня о 18:00 біля річки Дунай в районі Крепость м. Ізмаїла за підтримки фонду була організована концертна програма за участю команди-учасників Ліги сміху "Станція Стоянівка" під час святкування дня Івана Купала.

Порушення правил здійснення передвиборчої агітації

- З 26-го червня і по 15-те липня включно спостерігачі ОПОРИ продовжили фіксувати розміщення або ж поширення агітаційних матеріалів без вихідних даних, які не містили відомостей (або ж відомості були неповними), передбачених ч. 7 ст. 69 Закону «Про вибори народних депутатів», а саме відомостей про замовника, відповідального за друк, підприємство-виготовлювача такої продукції, а також тираж друку. **Переважає більшість зафіксованих спостерігачами випадків поширення такої агітаційної продукції стосується розповсюдження таких матеріалів на користь кандидатів в одномандатних виборчих округах.** Протягом зазначеного періоду спостерігачі зафіксували **11 таких випадків** поширення друкованої агітаційної продукції з неналежно оформленими або відсутніми вихідними даними **на користь політичних партій-суб'єктів виборчого процесу: Опозиційний блок, Опозиційна платформа «За життя», а також Слуга народу, Радикальна партія Олега Ляшка.** Ще **17-ть випадків** стосуються поширення агітаційної друкованої продукції без вихідних даних **на користь кандидатів в народні депутати в одномандатних виборчих округах: 4 кандидати від «ВО Батьківщина», 1 кандидат партії Опозиційна платформа «За життя», 1 кандидат партії «Слуга народу», а також ще 6 кандидатів-самовисуванців.**

З 11-ти випадків поширення політичної реклами на користь політичних партій, що не містила вихідних даних, або містила неповні вихідні дані, найбільша кількість зафіксованих випадків стосувалась партії Опозиційний блок: 7 випадків в виборчому окрузі 140. Зовнішня реклама на користь партії поширювалась з зазначенням в якості замовника громадської організації «Опозиційний блок» та за відсутності будь-яких інших відомостей. В 142 окрузі було зафіксовано 3 випадки розміщення зовнішньої реклами політичної партії Слуга народу без зазначення вихідних даних, а в 135 окрузі – 1 випадок поширення агітаційних плакатів без вихідних даних партії Опозиційна платформа «За життя»

В 7-ми з 11-ти виборчих округів Одеської області зафіксовані випадки поширення друкованої агітаційної продукції без вихідних даних кандидатами мажоритарниками. В 4-х виборчих округах зафіксовано поширення агітаційної продукції без вихідних даних або ж з неповними вихідними на користь кандидатів від партії ВО Батьківщина в одномандатних округах 133, 138, 141 та 142. В 141 окрузі зафіксовано 2 випадки поширення зовнішньої реклами на користь кандидата від партії Слуга народу, в окрузі 137 – кандидата від партії Опозиційна платформа «За життя», в окрузі 133 – кандидата від партії ВО «Батьківщина».

З поміж кандидатів-самовисуванців поширення друкованої агітаційної продукції без належного вказання відомостей про замовника, відповідального за друк, підприємство-виготовлювача та тираж зафіксовано на користь Дмитра Танцюри (133), Геннадія Чекіти (134), Сергія Ківалова (135), Якова Осташа (137), Олександра Ткаченка (141), Василя Резніченко (141), Трифона Антова (141), а також Антона Кіссе (142).

В виборчому окрузі 133 було зафіксовано поширення через агітаційні намети друкованих агітаційних матеріалів на користь кандидатів від партій ВО Батьківщина та ВО Свобода в цьому виборчому окрузі, на яких міститься позначка, що матеріал був виготовлений на власному обладнанні. При цьому агітаційні матеріали обох кандидатів не містили відомостей щодо замовника виготовлення відповідних матеріалів.

Ч. 5 ст. 69 Закону визначає, що партія може виготовляти друкований матеріал своєї передвиборчої агітації із застосуванням обладнання, яке належить партії. Закон не містить заборон щодо використання кандидатами в одномандатних округах на використання власного обладнання. Ч. 6 ст. 68 визначає джерелами фінансування виборчих кампаній визначає кошти Державного бюджету, виділені на забезпечення ведення передвиборчої агітації, відповідно до вимог закону, а також кошти виборчих фондів партій або ж кандидатів в одномандатних округах. Цією ж частиною ст. 68 закону заборонено використання власних коштів партій, кандидатів у депутати чи коштів з інших джерел для ведення передвиборчої агітації, у тому числі з ініціативи виборців. Ч. 1 ст. 48 зобов'язує партії, що є суб'єктами виборчого процесу, а також кандидатів в народні депутати в одномандатних виборчих округах відкривати рахунки виборчих фондів в установах банків.

В описаному випадку на агітаційній друкованій продукції відсутні відомості про замовника виготовлення матеріалів. В разі, якби в якості замовника виступала політична партія, що є суб'єктом виборчого процесу, можна було б говорити про відповідність порядку виготовлення та фінансування агітаційної продукції вимогам закону. У випадку, якщо замовником таких матеріалів виступають самі кандидати в одномандатних виборчих округах, виготовлення передвиборчої агітації на власному обладнанні виглядає суперечливим. За наявності заборони для кандидатів використовувати для здійснення передвиборчої агітації власні кошти, виготовлення саме кандидатами в одномандатних виборчих округах друкованої продукції на власному обладнанні, може розглядатись як здійснення фінансування виборчої кампанії не з виборчого фонду.

ОВО 133

- 03 липня спостерігач ОПОРИ на пл. Толбухіна в Одесі зафіксував розповсюдження через мережу вуличних наметів друкованої агітаційної продукції (карманого календаря) на користь кандидата-самовисуванця Дмитра Танцюри, який не містив відомостей, згідно з ч. 7 ст. 69 Закону Про вибори народних депутатів.
- 15 липня на вул. Корольова, біля буд. 20 по вул. Корольова, спостерігачем ОПОРИ було зафіксовано поширення з агітаційного намету партії ВО Батьківщина агітаційних листівок кандидата, висунутого зазначеною політичною партією в одномандатному виборчому окрузі 133 Василя Папушина. З відомостей, позначення яких вимагає ч. 7 ст. 69, на листівках позначено лише, що друк здійснено на власному обладнанні, а відповідальною особою є Папушин Василь Андрійович. Відсутні відомості про замовника, а також тираж.
- 15 липня біля будинку за адресою Корольова, 15, поширювались агітаційні листівки кандидата від партії ВО Свобода Вячеслава Кириленко. З відомостей, зазначення яких вимагає ч. 7 ст. 69, на листівках позначено, що друк здійснено на власному обладнанні, відповідальною особою є Печкін В.В., а тираж складає 1000 прим. Відомості про замовника на зазначеній агітаційній продукції відсутні.

ОВО 134

- 27 червня 2019 року о 19 год. 30 хв. спостерігачем були зафіксовані матеріали передвиборчої агітації на користь кандидата в депутати Геннадія Чекіти в одномандатному мажоритарному окрузі №134. На агітаційному концерті за участю Петра Чорного та кандидата Геннадія Чекіти за сценою та біля неї були розміщені три банери без вихідних даних. Матеріали не містили відомостей про установу, що здійснила друк, їх тираж, інформацію про осіб, відповідальних за випуск.

ОВО 135

- 14 липня на будівлі гуртожитку НУ «Одеська юридична академія», що розташований за адресою вул. Успенська 28/30, спостерігачем було зафіксовано розміщення 2-х банерів з надписами «Я за Ківалова». Розміщені на будівлі банери не містили відомостей, передбачених ч.7 ст. 69 ЗУ «Про вибори народних депутатів».
- 16-го липня розміщення 3-х банерів «Я за Ківалова» також було зафіксовано на будівлі гуртожитку НУ «Одеська юридична академія» за адресою вул. Льва Толстого, 24.

ОВО 137

- 13 липня в м. Подільськ було зафіксовано розміщення зовнішньої реклами та листівок на привокзальній площі, які не містили відомостей, передбачених ч.7 ст. 69 ЗУ «Про вибори народних депутатів» з фотографією та агітаційним текстом кандидата-самовисуванця Якова Остаха.

- 15 липня в місті Подільськ зафіксовано близько розміщення близько 60 агітаційних плакатів без вихідних даних на користь кандидата в одномандатному окрузі Володимира Осіпова, висунутого партією Опозиційна платформа «За життя».

ОВО 138

- 5 липня в смт. Ширяєво спостерігачем було зафіксовано матеріали зовнішньої реклами кандидати в одномандатному окрузі Ольги Полюганіч від партії ВО Батьківщина, що не містили відомостей, передбачених ч.7 ст. 69 ЗУ «Про вибори народних депутатів».
- 8 липня в м. Березівка з агітаційного намету партії Радикальна партія Олега Ляшка поширювались наліпки з символікою партії, які також не містили відомостей, передбачених ч.7 ст. 69 ЗУ «Про вибори народних депутатів».

ОВО 140

- 2 липня вздовж автодороги Одеса-Чорноморськ М-27 (від завершення вул. Ак. Глушка в м. Одесі і до населеного пункту Бурлача Балка) було зафіксовано розміщення 7 об'єктів зовнішньої реклами на користь політичної партії Опозиційний блок, яка не містила повних відомостей, передбачених ч.7 ст. 69 ЗУ «Про вибори народних депутатів». Окрім того, єдиними зазначеними відомостями були лише позначення щодо замовника: «ГО Опозиційний блок». Відповідно, окрім відсутності відомостей щодо відповідального за друк, тиражу, а також

ОВО 141

- 1 липня у місті Татарбунари зафіксовано розміщення зовнішньої реклами на користь кандидатів-мажоритарників Василя Резніченка (самовисування) та Олександра Ткаченка (Слуга народу);
- 2 липня у місті Кілія зафіксовано розміщення зовнішньої реклами на користь кандидата в депутати від політичної партії «Слуга народу» Олександра Ткаченка.
- 8 липня у місті Кілія в інтересах кандидата в депутати Трифона Антова (самовисування) було зафіксовано розміщення друкованих агітаційних матеріалів: плакати, з порушенням вищевказаних вимог законодавства;
- 10 липня в Татарбунарах 10 липня в м. Татарбунари, вул. Центральна, біля приміщень Укртелекому та центрального готелю в місцях для розміщення реклами було розміщено агітаційні плакати, що не містили відомостей

ОВО 142

- 28 червня зафіксовано розміщення календарів із зображенням кандидата в народні депутати Антона Кіссе (самовисування) за адресою м. Болград вул. Варненська (приміщення Болградського автовокзалу)
 - 28 червня зафіксовано розміщення зовнішньої реклами на користь партії Слуга народу без вихідних даних в місті Болград по вулиці Варненській біля Центрального ринку та на виїзді з Болграду в сторону Одеси біля АЗС Авіас.
 - 05 липня в м. Арциз зафіксовано розміщення зовнішньої реклами на користь Олега Капсамуна, кандидата від партії ВО Батьківщина без вихідних даних;
 - 05 липня в місті Арциз в приміщенні автостанції було розміщено агітаційні плакати із зображенням кандидата в народні депутати Олега Бойкова (самовисування).
- З 26-го червня і до 15-го липня включно спостерігачі ОПОРИ в одномандатних виборчих округах фіксували **випадки розміщення агітаційних матеріалів на будівлях приміщень державних закладів, розміщення агітаційних матеріалів в приміщеннях та на будівлях автостанцій, випадок здійснення агітації під час масового заходу, організованого органом державної влади а також випадки розміщення агітаційних матеріалів, які розміщувались з імовірним**

порушенням правил благоустрою населених пунктів. Випадки розміщення агітаційних матеріалів на будівлях державних закладів та в приміщеннях автостанцій не мали масового характеру в масштабах області і були зосереджені в конкретних одномандатних виборчих округах:

2 випадки розміщення агітаційних матеріалів на будівлях державних закладів

- **(ОВО 135)** 14 липня на будівлі гуртожитку НУ «Одеська юридична академія», що розташований за адресою вул. Успенська 28/30, було зафіксовано розміщення 2-х банерів з надписами «Я за Ківалова». НУ «Одеська юридична академія» є державним закладом, відповідно, розміщення носіїв зовнішньої реклами на будівлі порушує заборону ч.5 ст. 74 ЗУ Про вибори народних депутатів.
- **(ОВО 135)** 16-го липня розміщення 3-х банерів «Я за Ківалова» також було зафіксовано на будівлі гуртожитку НУ «Одеська юридична академія» за адресою вул. Льва Толстого, 24.

3 випадки розміщення агітаційних матеріалів в приміщеннях і на будівлях автостанцій

- **(ОВО 141)** 11 липня на будівлі та стінах приміщень автостанції м. Татарбунари було зафіксовано розміщення агітаційних плакатів кандидата-самовисуванця Тріфона Антова.
- **(ОВО 142)** 28 червня в приміщенні АС м. Болград на користь кандидата Антона Кіссе - самовисування та в приміщенні АС м. Арциз
- **(ОВО 142)** 5 липня на користь кандидата Олега Бойкова (самовисування) в приміщенні АС м. Арциз

1 випадок здійснення передвиборчої агітації під час масового заходу, що був організований органом державної влади

- **(ОВО 143)** 28-29 червня в Ізмаїлі відбувся шостий рок-фестиваль «Дунайська Січ». Як зазначається на сайті фестивалю, його співorganizаторами є Міністерство молоді та спорту, Одеська облдержадміністрація, Ізмаїльська міська рада. Під час концерту спостерігачем було зафіксовано роботу агітаторів у зелених футболках з написами: «Віктор Куртев. Зробимо їх знову». Віктор Куртев – кандидат в одномандатному виборчому окрузі від партії Слуга Народу є також Президентом фестивалю. Окрім осіб в футболках агітаційного змісту, під час фестивалю також поширювались агітаційні браслети та повітряні кульки.

В окремих округах поширеними були випадки розміщення передвиборчої агітації з імовірним порушенням правил благоустрою населених пунктів. Агітаційні плакати розміщуються на опорах електропередач, на стовбурах дерев, на стінах приватних будівель.

- ОВО 137. В районних центрах виборчого округу (м. Подільськ, смт. Саврань, м. Балта, м. Кодима та м. Окни) зафіксовано розміщення агітаційних плакатів кандидатів-самовисуванців Якова Осташа та Олексія Гончаренко, а також кандидата від партії Слуга Народу Олександра Муконіна та партії Опозиційний блок на деревах та стовпах опори ліній електропередач. Такий підхід до розміщення агітаційних матеріалів має ознаки розміщення передвиборчої агітації з імовірним порушенням правил благоустрою населених пунктів.
- ОВО 141. 8 липня в на в'їзді в м. Кілія на недобудованому житловому будинку, на стінах та дверях різного роду приміщень було зафіксовано розміщення агітаційних матеріалів кандидата від партії Слуга Народу в одномандатному виборчому окрузі 141 Олександра Ткаченко.
- Випадки поширення агітаційної діяльності з ознаками чорного PR не носили масового характеру, хоча і були достатньо помітними в межах окремих населених пунктів. В липні спостерігачі зафіксували один епізод здійснення інформаційних кампаній маніпулятивного характеру, спрямованого на дискредитацію політичної партії в Одесі (проти Опозиційної

платформи «За життя»), а також два епізоди, поширення матеріалів проти кандидатів в одномандатних виборчих округах (ОВО 134 – проти самовисуванця Г. Чекіти, а також в ОВО 138 – проти кандидатки від партії ВО «Батьківщина» Ольги Полюганіч).

- В червні спостерігачі ОПОРИ вже повідомляли про випадки поширення в місті Одеса зовнішньої реклами, яка, імовірно, спрямована на дискредитацію політичної партії Опозиційна платформа За життя. В липні в місті з'явилась нова серія зовнішньої реклами, яка, імовірно, має аналогічне спрямування на дискредитацію політичної партії. Зокрема спостерігачем ОПОРИ 9 липня зафіксована зовнішня реклама, яка, імовірно, спрямована на дискредитацію ПП "Опозиційна платформа "За життя" (цитати членів партії про розстріл громадян України, які відвідують Донецьк (І. Кива), про корупційні схеми "Вишек Бойко" (В. Рабінович). Нова серія зовнішньої реклами була розміщена по Миколаївській дорозі, а також в газовому провулку м. Одеси. Зовнішня реклама використовує логотипи, шрифти, кольори та стилістику розміщення політичної партії Опозиційна платформа «За життя».
- 15 липня спостерігач ОПОРИ зафіксував розміщення в Малиновському районі міста Одеси (по вул. І. та Ю. Лип біля буд. 7, а також по вул. Героїв Крут біля входу до ринку «Черьомушкі») друкованих матеріалів, які спрямовані проти кандидата-самовисуванця Геннадія Чекіти: «Чекіта не платить своїм дітям аліменти», «Чекіта 5-ть років в комітеті ВР по тарифам, подивіться в свою платіжку», а також інших матеріалів, які покликані висвітлити особу Г. Чекіти в негативному світлі. Банер зі змістом «Чекіта декларує мільйони готівкових доларів, але не платить аліменти власним дітям. Скажи ні Чекіті» також було розташовано на адміністративній будівлі на вул. Грецька, 44.
- 8 липня в місті Березівка зафіксовано розміщення агітаційних плакатів, які має ознаки чорного PR. На листівці зображена Ольга Полюганіч, кандидатка від партії ВО «Батьківщина», а також гасла, які звинувачують Ольгу Полюганіч та її чоловіка в "викраденні зерна у фермерів" та надпис "Вимагаємо покарати винних".
- **В липні в Одеській області відбулось щонайменше 8 концертів, як стверджують самі організатори, білоруського гурту «Пісняри».** Щонайменше 3-ри з таких заходів були організовані політичною партією Опозиційний блок. Інші концерти організувались кандидатами в одномандатних виборчих округах: Геннадієм Чекітою (самовисування, 134), Сергієм Ківаловим (самовисування, 135), Василем Гуляєвим (самовисування, 140). В усіх випадках виступав один склад зазначеного гурту. **В разі, якщо в зазначених агітаційних заходах приймали участь громадяни Білорусі, такі дії порушують заборону щодо участі в агітації іноземних осіб, що передбачена п. 1, ч. 1 ст. 74 Закону Про вибори народних депутатів.**
 - **ОВО 134**

5 та 10 липня (самовисуванець) концерти гурту в дворах Малиновського району м. Одеси організував Геннадій Чекіта.
 - **ОВО 135**

10 липня в Старобазарному сквері гурт виступав на підтримку кандидата-самовисуванця Сергія Ківалова
 - **ОВО 136**

11 липня біля торговельного комплексу City Center по вул. Давида Ойстраха, 32 гурт виступав на підтримку політичної партії Опозиційний блок
 - **ОВО 140**

02 червня гурт виступав в Чорноморську на підтримку партії Опозиційний блок
 - 07 липня в етно-парку Нью-Васюки, а такж 08 липня в с. Великий Дальник, Біляївського району гурт виступав на підтримку кандидата-самовисуванця Василя Гуляєва.
 - **ОВО 141**

02 липня гурт Пісняри виступив на підтримку партії Опозиційний блок в м. Білгород-Дністровський.

- **У звітній період зафіксовано один випадок пошкодження виборчого майна та цінностей, в т.ч. агітматеріалів., розслідуванням якого займається Національна поліція.** Про відповідні напади повідомляв кандидат в народні депутати в ОВО 133 від Опозиційної платформи За життя Віктор Баранський.

Як повідомили в прес-службі Головного управління Національної поліції в Одеській області, хулігани двічі нападали на агітаційні намети одного з кандидатів в Київському районі Одеси. Такі дії кваліфіковані за ст. 296 Кримінального кодексу України (хуліганство). 28 червня було затримано двох підозрюваних в нападі на намет кандидата.